

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції

**ПРОДОВОЛЬЧА ТА ЕКОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА
В УМОВАХ ВІЙНИ ТА ПОВОЄННОЇ ВІДБУДОВИ:
ВИКЛИКИ ДЛЯ УКРАЇНИ ТА СВІТУ**

*присвяченої 125-річчю Національного університету
біоресурсів і природокористування України*

**Секція 4. Якість освіти та гуманітарна наука в умовах війни
та глобальних викликів**

**25 травня 2023 року
Київ, Україна**

Організатор конференції:

Національний університет біоресурсів і
природокористування України

Продовольча та екологічна безпека в умовах війни та повоєнної відбудови: виклики для України та світу: мат. Міжн. наук.-практ. конф., секція 4: Якість освіти та гуманітарна наука в умовах війни та глобальних викликів (м. Київ, 25 трав. 2023 р.). Київ, 2023. С. 358.

Матеріали конференції подано в авторській редакції.

У збірнику подано результати обговорення актуальних проблем, перспектив і шляхів забезпечення продовольчої та екологічної безпеки в умовах війни, плану відновлення України, сталого розвитку світу в контексті глобальних і регіональних викликів, трансформації суспільства та формування нової парадигми розвитку.

Редакційна колегія:

Ніколаєнко С. М. (відповідальний редактор), Кваша С. М., Кондратюк В. М., Ткачук В. А., Шинкарук В. Д., Барановська О. Д., Баль-Прилипка Л. В., Братішко В. В., Глазунова О. Г., Гриценко І. С., Діброва А. Д., Євсюков Т. О., Каплун В. В., Коломієць Ю. В., Кононенко Р. В., Васишин Р. Д., Мельник В. І., Остапчук А. Д., Отченашко В. В., Рудик Я. М., Ружило З. В., Савицька І. М., Тонха О. Л., Цвіліховський М. І., Яра О. С.

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції

**ПРОДОВОЛЬЧА ТА ЕКОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА В УМОВАХ ВІЙНИ ТА ПОВОЄННОЇ
ВІДБУДОВИ: ВИКЛИКИ ДЛЯ УКРАЇНИ ТА СВІТУ**

*присвяченої 125-річчю Національного університету біоресурсів
і природокористування України*

Секція 4. Якість освіти та гуманітарна наука в умовах війни та глобальних викликів

Відповідальний за випуск: **Отченашко В. В.**

© НУБіП України, 2023.

УДК 371.315:811.111'255

**ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ПЕРЕКЛАДАЦЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ
МАЙБУТНЬОГО ПЕРЕКЛАДАЧА**

Конончук І. В., старший викладач (inna.kononchuk@gmail.com)
*Національний університет біоресурсів і природокористування України,
м. Київ*

Переклад – це, теоретично, поліфункціональна діяльність, яка вимагає значно більше, ніж простого володіння кількома мовами. Однією з найбільш поширених помилок, що стосується перекладу технічних текстів, є думка, що будь-який фахівець з достатнім рівнем володіння іноземною мовою може не тільки відтворити текст цією мовою, а й перекладати. Хоча знання іноземної мови і є основною передумовою перекладу, воно не гарантує адекватності перекладу і його відповідності тексту-джерелу. Звідси слідує, що білінгви – це не завжди перекладачі, хоча знання іноземної мови є передумовою та основною перевагою в процесі навчання перекладу. Термін "перекладацька компетентність" є відносно новим і ще не досить поширеним серед перекладознавців. На протязі багатьох років з'являлися нові тлумачення цього терміна, які загалом зводяться до трактування перекладацької компетентності як "оволодіння системою базових знань, умінь та навичок, необхідних для здійснення перекладу". Перекладацька компетентність – це складне поняття, яке вимагає наявності ряду компетенцій, без яких її неможливо досягти. Труднощі, з якими стикаються науковці в процесі визначення перекладацької компетентності, пов'язані з складною природою перекладу як діяльності [4].

Загальний перелік компетентностей, яких майбутні перекладачі повинні набувати у німецьких університетах, охоплює, насамперед такі:

- мовна компетентність (знання лексики й граматики всіх робочих мов);
- фахова компетентність (розуміння своєї спеціальності, здатність навчатись, наявність індивідуальної концепції подальшого навчання);
- технологічна компетентність (робота з необхідними програмами, різними форматами файлів);
- дослідницька компетентність (вивчення термінології, використання пошукових систем і термінологічних баз);
- міжкультурна компетентність (соціолінгвістична і текстова);
- компетентність у сфері послуг (професійна поведінка, орієнтована на клієнта; вміння працювати в команді тощо);
- спеціальні навички, такі як локалізація;
- підприємницька компетентність (діяльність фрілансера, знання форм співпраці).

Способи і шляхи набуття вище зазначених компетентностей можуть бути, на думку С. Хентер, І. Бродерзен, різноманітними, як під час навчання в університеті, так і у процесі неформальної освіти, а також за рахунок самостійного підвищення власного професійного рівня. Зокрема, це навчання в класичному університеті або університеті прикладних наук, дистанційне навчання, участь у семінарах і вебінарах від професійних асоціацій, робота над власною спеціалізацією у певній галузі, робота перекладачем на конференціях і виставкахярмарках, постійний професійний обмін з колегами, самонавчання та міжнародний досвід [1, с.4].

Перелік компетентностей, наведених вище, співвідноситься з профілем перекладача, розробленим Європейською Комісією. Він передбачає, що перекладачі мають володіти такими компетентностями: мовна (включаючи стилеві особливості рідної й іноземної мови), фахові знання (у певній галузі чи сфері), перекладацька (розуміння текстів мовою оригіналу та їх адекватне відтворення цільовою мовою) [2].

Практичну реалізацію визначених компетентностей можна спостерігати на прикладі освітніх програм німецьких університетів для підготовки майбутніх перекладачів. Зокрема, у Лейпцигському університеті програма навчання перекладачів передбачає формування усіх важливих складників [3, с. 3–4]. Розвиваючи необхідні мовні уміння і навички з обраної іноземної мови, на початку курсу створюють основу для подальшої перекладацької діяльності. Студенти набувають базових та поглиблених знань з перекладознавства, що стосуються різних питань, пов'язаних із процесом письмового й усного перекладу. Під час навчання формуються базові навички та прийоми перекладу на основі використання різних типів текстів. При цьому йдеться про переклад текстів з рідної мови іноземною та з іноземної мови на рідну. Студенти вчаться також користуватися технічними інструментами перекладачів, задіяних у процесі письмового і усного перекладу.

Література

1. Henter S., Brodersen I. Aus- und Weiterbildungsleitfaden für Übersetzer und Dolmetscher. DVÜD e. V., Berlin, 2018.
2. Studienführer. Translation. Universität Leipzig, Zentrale Studienberatung, 2016.
3. Profil für Übersetzer/-innen. URL : https://ec.europa.eu/info/jobs-europeancommission/working-eu/translator-profile_de#grundvoraussetzungen
4. М. В. Штогрин. Особливості формування перекладацької компетентності майбутнього перекладача на основі текстів нафтогазової сфери. <https://visnyk.zu.edu.ua/Articles/75/27.pdf>